

Komplo Teorileri, Faşist “Kesinliği”, Liberal Felç Veya Dünyayı Değiştirmek İçin Bilimsel Bir Yaklaşım

04.04.2020 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı “*Conspiracy Theories, Fascist “Certitude”, Liberal Paralysis, or A Scientific Approach to Changing The World*” başlığı ile 2 Nisan 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır. Bilimsel yöntem ve yaklaşımın kritik önemi ve bilimsel yaklaşımla çelişen düşünce biçimlerinin niçin son derece zararlı olduğunu özlü bir şekilde açıklayan bu makalenin çevirisi yeni komünizm destekçileri tarafından yapılmıştır. Okurlarımızın dikkatine sunarız.

Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/641/bob-avakian-conspiracy-theories-or-a-scientific-approach-long-version-en.html>

(Uzun Versiyon - Ayrıntılı Hakikat)

Koronavirüs, bir kez daha *bilimin*, dünyayı anlamak ve onu değiştirmek için gerekli olan bilimsel yöntem ve yaklaşımın önemini gündeme getirdi. İnsanların nasıl düşündükleri ve düşünmeye (ya da tam aksi, düşünmemeye) nasıl koşullandırıldıkları konusunda ciddi bir problem var. Sağlık alanında çalışanlar bilimsel bir yaklaşım temelinde ilerliyorlar, ayrıca mevcut koronavirüs krizi bağlamında liberaller “bilim insanlarını dinlemenin” kritik öneminde ısrarcılar, ve yine aynı “liberaller” ve “ilericiler” çok uzun bir zamandır kendilerini rölativist agnostisizmin felcine maruz bıraktılar. Kesinlikten yoksunlar ve hatta çoğu zaman kesinliği reddederler (“Gerçekten neyin hakikat olduğunu nereden bilebilirsiniz ki?”, “Kimse kendi hakikatının bir başkasının hakikatinden daha iyi olduğunu söyleyemez” gibi saçma sapan nosyonlarla bunu yaparlar) Bu esnada *faşist güçler, karanlık çağların mentalitesiyle ve her tür deli saçması komplo teorisinin “doğruluğuna” sıkı sıkıya ikna olmuş bir şekilde faşist değerleri ve hedefleri teşvik ederek*

hevesli bir şekilde cehaleti kucaklıyor ve eleştirel düşünceyi reddediyorlar. Bununla birlikte bilimi ve bilimsel yöntemi kendini beğenmişçe yok sayıyor ve bunları küçümseyip karalamaya çalışıyorlar.

Şu sıralar toplumun büyük bir kısmının eğilimlerini şu şekilde ortaya koyabiliriz: *En kesin olanlar gerçeklikten en kopuk olanlardır.*

Bu meseleyi derinleştiren ve probleme başka bir boyut ekleyen diğer bir durum ise, her ne kadar faşistlerin “değerlerini” ve hedeflerini paylaşmasalar ve bunlara karşı çıkıyor olsalar da, bu sistem altında ezilen kitlelerin büyük çoğunluğu bilime ve bilimsel zeminde analizlere kuşkuyla yaklaşmaktadır, hatta bunu reddetme eğilimindedirler. Meselenin bu şekilde ele alınması, asılsız komplo teorilerine ve “her şeyin Tanrı’nın elinde olduğu” dolayısıyla ne yaparlarsa yapsınlar aslında bir şeylerin değişemeyeceği türünden çeşitli hatalı ve zarar verici düşüncelere karşı insanları savunmasız bırakıyor.

Bütün bunlara verilebilecek cevap basitçe bize mantıklı gelen veya tanıdığımız biri tarafından söylenen ya da bizleri (en azından bir süreliğine) rahatlatan şeyler yerine, *gerçeği aramaktan vazgeçmemektir. Bir şeyin hakikati onu kimin söylediğine ya da sizi nasıl hissettirdiğine bağlı değildir. Çünkü bir şeyin sevdiğiniz bir kaynaktan gelmesi onu doğru yapmayacağı gibi, sevmediğiniz bir kaynaktan gelmesi de onu yanlış yapmaz.* Ve de hakikat bir “popülerlik yarışması” değildir. *Çünkü pek çok kişinin bir şeye inanması onu doğru yapmayacağı gibi, daha az kişinin bir şeye inanması onu yanlış yapmaz.*

*Hakikat objektiftir, yani **bir şeyin gerçek olup olmaması onun realiteye tekabül etmesine bağlıdır*** (Bazı durumlarda şeylerin hakikati apaçık ortadır, örneğin çok uzun süre yağmura maruz kalırsanız ıslanacağınız hakikati gibi. Ancak bazı şeylerin daha derin seviyeleri vardır, ve de onların hakikatleri çok daha karmaşık olmakla birlikte daha gelişmiş seviyede bir bilgiyi gerektirirler, örneğin yağmura neyin sebep olduğu, neden yağmur yağdığı, neden sizin bulunduğunuz yerde yağmurun yağdığı ancak başka bir yerde yağmadığı gibi vb. **Neyin yanlış olduğu ve neyin doğru olduğu sorunsalından çıkabilmek için ve de şeyleri anlamada maddi bir zeminde durabilmek için, realiteye bilimsel bir yöntemle yaklaşmak gerekmektedir. Ve evet, bilimsel olarak temellendirilmiş bir kesinlik ile yaklaşmak**

gerekir ki, böyle bir kesinlik sağlanabilir ve sağlanmalıdır.

Bilim; bir başka “dogma” -test edilmemiş veya kanıtlanmamış bir dogma- değildir, bunun tam tersidir. Bilimsel metodun uygulanması ile ortaya çıkan sonuçlar kesinlikle çok önemlidir, fakat bilim yalnızca sonuçların toplamından oluşan “bir tür koleksiyon” veya daha azı, realiteden ayrı ve ona tekabül etmeyen ya da daha önce realiteyi yansıtan ancak şu an hükmü geçmiş, fosilleşmiş ve değişen gerçekliğe tekabül etmeyen hükümler değildir. Bilim bütün bunların ötesindedir ve esas olarak *bir yöntemdir*. Bu söylediklerime karşılık olarak, profesyonel eğitim almış ve devrim biliminde bir ilerleme olan *yeni komünizmin* destekçisi Ardea Skybreak’ten bir alıntı yapmak istiyorum:

“Bu yüzden, **bilimin ne olduğundan** biraz bahsederek başlamanın önemli olduğunu düşünüyorum. Demek istediğim, bilim maddi gerçeklikle uğraşır ve tüm doğanın ve tüm insan toplumunun bilimin ilgi alanı içinde olduğunu söyleyebiliriz, bilim bunların **tamamıyla** ilişkilidir. Bilim bir araçtır - çok güçlü bir araçtır. **Neyin doğru olduğunu, gerçeğe neyin karşılık geldiğini söyleyebilmek için bir yöntem ve yaklaşımdır**. Bu anlamda bilim, hayali güçlere yakararak gerçeği açıklamaya çalışan ve analizlerinin hiçbirinde gerçek kanıt sağlamayan din veya mistisizm ya da onun gibi şeylerden çok farklıdır. Buna karşılık, bilim ispat gerektirir. Kanıt gerektirir. Kanıta dayalı bir süreçtir. Bu çok önemlidir. **Bilim kanıta dayalı bir süreçtir.**” ((Skybreak A., 2015. “Bilim ve Devrim. Bilimin ve Bilimin Topluma Uygulanmasının Önemi Üzerine, Komünizmin Yeni Sentezi ve Bob Avakian’ın Önderliği. Ardea Skybreak ile Röportaj”. Insight Press. Bu bölümün çevirisi ayrıca web sitemizde yayınlanmıştır. Kaynak için bkz: <http://yenikomunizm.com/topluma-bilimsel-yaklasim-ve-dunyayi-degistirmek/>))

Eğer şeyleri onların kesin kanıtlarıyla ölçmezseniz, *kanıtların* gerçek realiteye ilişkin gösterdiklerine göre ölçmezseniz ve de insanların dediklerini *gerçeklikte* tartmazsanız bu durumda hemen her şeye inanabilirsiniz! Veya Skybreak’in söylediği gibi:

“Bilim olmadan, manipüle edilmeye, düşüncenizin manipüle edilmesine ve neyin yanlış neyin doğru olduğunu söyleyememeye razı olursunuz.” ((Skybreak A., Bilim ve Devrim, 2015))

Ve

“Bilim; bir hastalığın, doğal bir ekosistemin veya insanların içinde yaşadığı bir toplumsal sistemin maddi gerçekliğinden bahsettiğiniz durumlarda, bunların bileşenlerini, tarihini, nasıl olduğunu, neyin yapıldığı, belirleyici özelliklerinin ve temelindeki çelişkilerin neler olduğu (ve buna geri döneceğiz) ve bu nedenle, eğer değiştirme niyetiniz varsa, değişimin temelini ne olduğunu her zaman analiz etmenizi sağlar. Bir hastalığı tedavi etmek veya daha iyi bir toplum oluşturmak istiyorsanız, kanıta dayalı bilimsel bir sürece ihtiyacınız bulunur.” ((Skybreak A., *Bilim ve Devrim*, 2015))

Skybreak bilimin bir sır olmadığını ve herkesin öğrenip uygulayabileceği bir şey olduğunu vurgulamaktadır. Aynı zamanda insanların çoğu zaman sırtlarını bilime çevirmelerinin sebebinin onlara bilime ilişkin aktarılan yanlış algılar olduğunu da belirtir:

*“İnsanların bilimden uzaklaşmasının bir başka nedeni de **kötü** bilimin olmasıdır. Bilirsiniz, her zaman kötüye kullanılan ve yanlış uygulanan bir “bilim” olacaktır, fakat bu kötü bir bilimdir, anlaştık mı? Örneğin, tarih boyunca bazı ırkların diğer ırklara göre daha düşük seviyede olduğu, bazı ırkların zihinsel olarak daha geri olduğu gibi bir fikri tanıtmak için bilimin kullanıldığı örnekleri bir düşünelim. Evet, bu **çöp** bir bilimdir. Aslında bunun tamamen kötü bir bilim olduğunu kanıtlamak için titiz bilimsel yöntemler kullanabilirsiniz. Bu yalnızca “ahlaki açıdan” kötü değildir, aynı zamanda bilimsel olarak da kötüdür, tamamen yanlıştır ve **bunu kanıtlamak için iyi bilimi kullanabilirsiniz.**”* ((Skybreak A., *Bilim ve Devrim*, 2015))

Skybreak’in ortaya koyduğu oldukça önemli nokta doğrultusunda benim de belirtmiş olduğum gibi:

“Eğer dünyayı dönüştürerek baskı ve sömürünün kökünü kazımak istiyorsak devamlı olarak “iyi bilimi” -gerçekliğin aslında nasıl olduğunu, neden böyle olduğunu, nasıl değiştiğini ve daha fazla değiştirilebileceğini anlamamızda kanıtlardan yola çıkan bilimsel yöntem ve yaklaşımı uygulamamız gerekir.” ((Bob Avakian’ın konuşmasından oluşan video kaydı: *Niçin Gerçek Bir Devrime İhtiyacımız Var ve Nasıl Gerçek Bir Devrim Yapabiliriz?*, revcom.us web sitesinde mevcuttur.))

Devamlı Olarak Bilimsel Bir Yöntem Uygulamak, Nereye Götürürse Götürsün

Hakikati Takip Etmek

Genellikle ve de ciddi bir şekilde, eğitilmiş orta sınıf “liberaller”, “ilericiler” ve de “bilinçli insanlar” geniş bir hakikati reddederek, bazı kesin hakikatlere vardığını söyleyen insanları dogmatik (hatta bazen tiranik) ilan ederek hakikatin kendisini reddederler. Ancak bir kez daha belirtmekte fayda var, bilimsel yöntem ve yaklaşıma karşı çıkmak, bu yöntem ve yaklaşımla önemli hakikatlere ulaşabilme olasılığını reddetmek yalnızca kötü, hatta kimi zaman çok kötü sonuçlar doğurur, insanların her tür cahillik ve önyargı içinde boğulmasını doğurur, dünyayı anlama ve onu kökten pozitif bir şekilde değiştirme ihtimali olan insanları bu durumdan mahrum bırakır. Bu yaklaşım -gerçeği bilmenin olasılığını ya da bunun arzu edilmesini reddetmek, belirli önemli gerçeklerin açığa çıkarabileceğini söyleyenleri kınamak- şeklindeki bu yaklaşım gerçekten geçerli, uygulanabilir ve insanların sürdürmesi gereken bir şey midir? Örneğin, Jonas Salk korkunç bir hastalık olan polio için nihayetinde bir aşı bulduğunu söylediğinde buna karşı izlenmesi gereken yaklaşım bu iddiaya karşı şüpheyle yaklaşp onu reddetmek hatta incelemeden Salk’ı önemli bir hakikati keşfettiği (polio hastalığını anlamak ve onunla nasıl mücadele edileceğini anlamak) için eleştirmek (hatta toplumdaki mahrum etmek) midir? Bu şekilde yaklaşan insanlar COVID-19 için bir aşı geliştirildiğinde de aynı şekilde mi yaklaşacaklar?! Buna dair örnekler büyük ihtimalle sonsuza dek sürer gider.

Yeni komünizmin temel epistemolojik ilkesi üzerine daha önce de vurguladığım gibi:

“Hakikat nedir? Hakikat, hareketi ve gelişimi içindeki gerçekliğin fiilen doğru olarak yansımasıdır. Ve elbette, bütün hakikatlere hiç kimsenin asla sahip olamayacağı da doğrudur. Bu yaklaşım, gerçeği doğru olarak anlamanın ve bilimsel yöntemin bir parçasıdır. Somut pek çok şeyin gerçekliği hakkında kesin ve belirleyici olan belirlenimlere ulaşabileceğiniz doğrudur. Bunların hepsi bilimsel yöntemin bir parçasıdır. Hakikat hakkında konuştuğumuzda, mutlak ve kesin bir HAKİKATTEN bahsetmiyoruz, fakat aynı zamanda bir anlatıdan da bahsetmiyoruz. Gerçekliği anlamak ve sonrasında, onu bu temelde dönüştürmek için bilimsel bir yaklaşımdan bahsediyoruz. Her ne kadar, bu devam eden ve asla tamamlanmayacak bir süreç olsa da, çünkü gerçekliğin -devamlı değiştiği için ve bunu anlayabilmek bir yana, gerçekliğin verili bir

zamanda insanın nüfuz dahi edemeyeceği görünümüleri olacağı için- tamamını asla kavrayamayacak olsanız da, bilimsel yaklaşım yine de gerçekliği analiz etme ve sentezleme sürecinde önemli ve belirleyici sonuçlara varabilir.” ((Avakian, B., 2019. *BREAKTHROUGHS [ATILIMLAR]: Marx'ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım. Temel Bir Özet.* Güncellenmiş önbaskı kopyası, 10 Nisan 2019. Ayrıca revcom.us ve thebobavakianinstitute.org web sitesinde mevcut.))

Çoğu eğitilmiş orta sınıftan “liberallerin” rölativizmi ve agnostisizminin, Trump/Pence faşist rejiminin doğurduğu tehlikeler, bunların ne oldukları ve buna karşı yapılacaklar konusundaki isteksizlikleri arasında kesin bir bağlantı vardır. (Trump/Pence faşist rejimine karşı yapılacaklar bu faşizme karşı kararlı bir mücadeleyi gerektirir. Demokrat Parti gibi yönetici sınıfın bir kesimine ve hizmet ettikleri bu sisteme bağımlı olmayan bir mücadeleyi gerektirir. Bu kesimler zaten bu sistemin en temel çelişkilerinden yükselen ve bu çelişkileri mevcut sistemin dışına çıkmaksızın çözümlene vaatleri ile faşizmin yükselişini de olanaklı hale getirmişlerdir.)

Daha da temel olarak, bu “liberallerin” rölativizmi ve agnostisizmi ile devamlı olarak bilimsel kanıta dayalı yönetime ve özellikle de tarihi, sosyal ve politik meselelerde nereye götürürse götürsün hakikatin peşinde olunmasına karşı inatçı direnişleri arasında kesin bir bağlantı vardır. Çünkü bu işin götüreceği nokta; bu “liberallerin” baştaçı ettikleri “büyük Amerikan demokrasisi” kavramının, içinde yaşadığımız bu sistemin doğasının, kapitalizm-emperyalizmin doğasının onların değerlerinin, baştaçı ettikleri illüzyonlarının dağılması noktasıdır; ayrıca bu sisteme karşı yürütülmüş gerçek devrimci mücadele deneyimlerinin, daha da özelinde komünist hareketin ve onu getiren sosyalist toplumların ortaya çıkmasına dair önyargıların da yok olması demektir.

Bu sorularla derinlemesine içiçe olan ve insanlığın deneyimlerinin pek çok farklı boyutundan beslenerek yeni bir çerçeve oluşturan, yeni komünizmi ortaya koydum. Bu komünizm geçmişin bir devamlılığı olmakla birlikte aynı zamanda ileriye doğru önemli bir atılımı ve bazı önemli noktalarda geçmiş tecrübeden bilimsel bir kopuşu temsil etmekte, daha önce geliştirilen komünist teoriyi bilimsel bir temele oturtmaktadır. Yeni komünizm, bu toplumu radikal bir şekilde değiştirip gerçek bir kurtuluşun yolunu açacak gerçek bir devrim için ihtiyacımız olan strateji ve önderliği sağlamaktadır.

Bütün bunların ışığında, Ardea Skybreak tarafından değinilen çok önemli bir noktayı tekrarlamakta fayda var:

“Bir hastalığı tedavi etmek veya daha iyi bir toplum oluşturmak istiyorsanız, kanıta dayalı bilimsel bir sürece ihtiyacınız bulunur.”

Ve daha iyi bir toplum yaratmaktan bashederken, -faşist Trump/Pence rejimine karşı gelmekle beraber, bu kapitalist-emperyalist sistemden (ki bu faşizmi doğuran da bu sistemdir) daha da radikal bir sıçramayla, çok daha iyi bir dünyaya ulaşmak için- yeni komünizmin bilimsel yöneme ve yaklaşımına ihtiyacınız vardır.